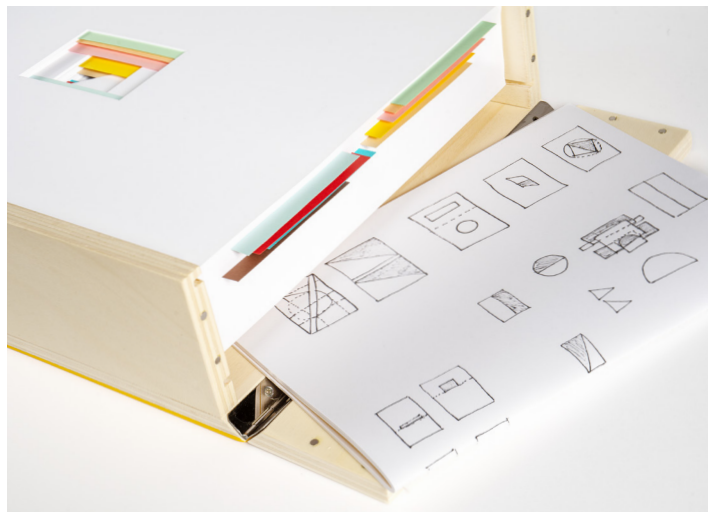

CARLOS BUNGA

JUXTAPOSICIONS. UN JOC DE 576 PÀGINES, 12 FIGURES, 9 COLORS

A CURA DE RICARD IBERNON PONS
22.02.2025 - 25.05.2025

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ

*Juxtaposicions. Un joc de 576 pàgines, 12 figures,
9 colors.*

Vam conèixer Carlos Bunga l'any 2021 a partir de la relació d'amistat amb Manuel Guerrero. A Tinta Invisible estàvem a punt de concloure el període de subscripció a *Inventari d'ombres* de Joan Foncuberta i ens calia cedir el testimoni d'un altre treball de llibre d'artista a un autor l'obra del qual ens captivés.

Aquests projectes d'edició són un repte il·lusionant i formen part del propòsit que defensem. Comencen en un punt zero, en què la proposta d'encàrrec a l'artista és en ferm, i s'obre el diàleg en franca complicitat amb l'autor i amb tots els companys implicats en l'edició. El plantejament és el de resoldre un treball singular i de caràcter múltiple, en el format que calgui, per enaltir el projecte artístic que ens proposem. Un cop definit el projecte, fem el pla de treball i resseguim, sense aturador, els passos dels oficis artístics a favor del sentit ple de la peça.

De primer calia definir-ne el format, encertar la tria del paper, el procés dels encunys, la relligada del bloc, la fabricació de les caixes *plumier* i, en paral·lel, la maquetació de l'opuscle amb els textos imprescindibles. Carlos Bunga ens va fer el camí planer i en el període d'un any vam poder executar el pla de la producció.

Juxtaposicions és un punt alt de la producció editorial de Tinta Invisible. L'autor ens parla en el subtítol d'*Un joc de 576 pàgines, 12 figures, 9 colors*. Aquest enunciat expressa la idea en tota la seva literalitat: tenim a les mans un llibre relligat en quadernets que és alhora un bloc de 576 pàgines de fulls blancs de mida 51 x 35 x 11 cm i d'11,6 kg de pes.

Tots aquests fulls tenen encunys de 12 geometries diferents repartides en conjunts a les zones centrals de cada pàgina, i també s'hi incorporen 9 separadors de colors de la seva paleta pictòrica, situats intencionadament dins les pàgines del llibre. La col·locació d'aquests separadors genera espais de volum en noves possibilitats de geometries infinites. Parlem d'uns espais que canvien per la voluntat de l'espectador del llibre, que pot situar els colors on més li plagui, de manera que fa efectiu el joc de creació que promou l'autor.

Aquest llibre va dins d'una caixa *plumier* de fusta amb la tapa de vidre que llisca i permet accedir al bloc. La «contracoberta» de l'estoig és d'un color groc solar, expressió clara de la llum de la seva paleta. Dins d'aquesta caixa trobem un prestatge a la base del llibre, que incorpora mig amagat un opuscle amb textos de Carlos Bunga; de l'historiador de l'art Paulo Miyada, i del curador de l'edició, Manuel Guerrero.

El llibre de paper blanc s'expandeix en ell mateix, no té cobertes i amb la relligada adquireix fermesa. Les pàgines blanques es projecten fora dels marges del format i només la geometria de l'absència defineix un centre possible. En aquest espai blanc, els colors atorguen una mirada més humana.

El joc que proposa Carlos Bunga apel·la directament a la visió de l'espectador en el procés creatiu. L'espectador del llibre pot redefinir el resultat final de la peça, una peça que esdevé diferent i necessàriament nova a partir de l'exercici senzill d'intercanviar i ressituar les ubicacions dels separadors de colors en el desplegament de les pàgines del bloc.

L'espectador del llibre modifica l'estructura de les geometries i resignifica el bloc del llibre sense limitacions. En un supòsit radical, podríem, tanmateix, no posar-hi cap separador o bé segar-ne la visió total de la seva profunditat. Carlos Bunga somriu i demana al lector que completi el resultat final. De la mateixa manera, l'artista Joseph Beuys afirmava el paper que té cada home en la capacitat universal de creació i de transformació a través de l'art.

La facultat de reflexió i de creació de l'observador de l'obra d'art genera en ell una mirada inusual amb la incorporació de noves capes de profunditat a la decisió presa. Tenim la capacitat de ser participants i còmplices de la vivència creativa.

Carlos Bunga provoca una situació paradoxal donant per bo tot allò que s'esdevindrà. L'artista obre la possibilitat a la tria de la posició final; aquesta tria es nodreix de la incertesa, de la il·lusió i la vacil·lació, abans de prendre la decisió del darrer gest que conformarà la solució. No hi ha una bona situació ni una altra de dolenta; és en el fet d'actuar i de fer, que apareix el sentit que enalteix l'obra.

En la seva pràctica artística, Carlos Bunga incorpora el procés creatiu com a part essencial de l'obra, que sempre s'expressa en un present absolut. Sense un pla previ rigorós,

l'escultor treballa directament en l'espai, i deixa que l'acció flueixi lliurement. L'artista, sense por ni reserves, crea i desfà, destruint i redefinint constantment la construcció inicial. Allò que l'autor crea sorgeix d'un propòsit vital: generar un nou espai que reneix en un temps nou cada vegada.

Dibuixos originals a la paret

D'aquest llibre i del romanent de màcules encunyades, l'autor en va «reciclar» un conjunt de pàgines soltes que va fer servir de llenç de paper per dibuixar. El resultat és una sèrie de dibuixos fantàstics que sobrevolen el treball d'edició. Carlos Bunga hi juxtaposà cartolines de colors de la seva paleta, de manera que creà collages de formes i geometries regenerades. Són dibuixos precisos, en què el tall de la forma fa ombra al color, i el color emergeix, sobtat i viu, com una ferida que revela la llum oculta sota la superfície.

Així, cada peça esdevé una geometria manifesta que acordona buit i plenitud, una celebració de la forma que transforma els fragments en universos, en què les formes són construccions efectives d'un llenguatge antic, parlen de la bellesa i del món que sempre fa ressonar vida.

L'any 2022, a la fira Arco de Madrid, es van exhibir aquests dibuixos a l'estand de la Galeria Vera Cortês de Lisboa. Es van mostrar a la paret principal, on construïen una retícula regular impecable. La visió del conjunt causà un fort impacte entre els visitants, i l'associació de crítics d'art li concedí el premi a l'artista contemporani més rellevant de l'edició.

En aquesta exposició a La Panera, Carlos Bunga ha continuat realitzant la sèrie de dibuixos amb la mateixa manera de procedir. Aquestes geometries es mouen en el pla frontal, exaltant l'espai geomètric pur, fent desaparèixer qualsevol vestigi de color anterior. Apareix un dibuix de llum, tal com el podríem haver imaginat inicialment en un somni vaporós en aquell moment just abans del desvetllament. En aquests dibuixos, qualsevol apel·lació a l'emoció desapareix i deixa l'espai net i diàfan al lliure albir.

Ricard Ibernón Pons

PS:

Amb l'experiència d'haver entregat ja una bona quantitat de Juxtaposicions a col·leccionistes d'arreu, i sabedors que enfrontar-se a un llenç en blanc pot generar un cert vertigen a l'artista, no havíem previst la perplexitat que podia causar al col·leccionista haver de ser un mateix qui completi la peça. Per facilitar aquest procés, decidim apel·lar a la voluntat pedagògica i proposem una pauta inicial en l'entrega de la peça basada en la solució que l'Ainhoa i en Carlos van idear la primera vegada que se'n va muntar un conjunt.

Carlos Bunga (nascut a Porto, Portugal, el 1976) és un reconegut artista visual contemporani establert a Barcelona. La seva pràctica artística se centra en la creació d'instal·lacions immersives, en què fa servir materials senzills com el cartó, la cinta adhesiva i la pintura, per explorar temes com la temporalitat, la memòria i la transformació de l'espai.

Bunga és conegut pel seu procés creatiu experimental, que sovint inclou la destrucció i reconstrucció de les seves obres per tal de convidar el públic a reflexionar sobre la fragilitat i la impermanència de l'arquitectura i la vida quotidiana.

Ha participat en exposicions individuals i col·lectives en prestigiosos museus i institucions d'arreu del món: el Guggenheim de Nova York, el Museo Reina Sofía de Madrid, el MACBA de Barcelona, el Museo Serralves de Porto i la Biennial de Venècia, entre d'altres. També ha estat convidat a realitzar projectes *site-specific* en contextos diversos, sempre adaptant les seves creacions a l'entorn i dialogant amb els espais on ha treballat. Recentment, hem pogut veure el seu treball a la Manifesta 15, en una gran instal·lació a les Tres Xemeneies de Sant Adrià de Besòs.

Carlos Bunga ha rebut múltiples reconeixements per la seva innovació artística i la seva capacitat de qüestionar els límits tradicionals entre arquitectura, escultura i pintura. A més, el seu treball sovint posa en relleu problemes socials i ecològics, fet que dota la seva obra d'una profunda càrrega conceptual i humanista.

Exposició

Comissariat:
Ricard Ibernón Pons
Coordinació del projecte:
Anna Roigé
Coordinació:
Antoni Jové
Muntatge:
Txus Montejano
Disseny gràfic:
Marta Jou
Fotografies:
Jordi Rulló
Atenció als visitants:
Joana Castillo
i Miquel Palomes

Centre d'Art La Panera

Coordinació d'exposicions:
Antoni Jové
Centre de documentació:
Anna Roigé
Educació:
Helena Ayuso
Programes públics:
Roser Sanjuan
Manteniment:
Carlos Mecerreyes

Horari

De dimarts a dissabte,
de 10 a 14 h
i de 17 a 19 h
Diumenges i festius,
d'11 a 14 h
Dilluns tancat

HO ORGANITZA

